

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 27 päivänä huhtikuuta 2022,

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta valvontavaltuuksien, seuraamusten, kolmannen maan sivuliikkeiden sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien riskien osalta

(CON/2022/16)

(2022/C 248/03)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 17 päivänä tammikuuta 2022 Euroopan parlamentilta ja 21 päivänä tammikuuta 2022 Euroopan unionin neuvostolta lausuntopyynnön ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta valvontavaltuuksien, seuraamusten, kolmannen maan sivuliikkeiden sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien riskien osalta ⁽¹⁾ (jäljempänä "vakavaraisuusdirektiivin ehdotetut muutokset").

Vakavaraisuusdirektiivin ehdotetut muutokset liittyvät läheisesti toiseen ehdotukseen, josta EKP on saanut lausuntopyynnön, nimittäin ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta luottoriskiä, vastuun arvonokaisuriskiä, operatiivista riskiä, markkinariskiä ja kokonaisriskipainolattiaa koskevien vaatimusten osalta ⁽²⁾ (jäljempänä yhdessä vakavaraisuusdirektiiviin ehdotettujen muutosten kanssa "komission pankkialan uudistuspaketti").

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 4 kohtaan ja 282 artiklan 5 kohtaan, koska vakavaraisuusdirektiiviin ehdotetut muutokset sisältävät säännöksiä, jotka vaikuttavat perussopimuksen 127 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuihin luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaa koskeviin EKP:n tehtäviin sekä perussopimuksen 127 artiklan 5 kohdan mukaisiin Euroopan keskuspankkijärjestelmän erityistehtäviin myötävaikuttaa rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän politiikan moitteettomaan harjoittamiseen. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

Yleiset huomautukset

EKP tukee voimakkaasti komission esittämää pankkialan uudistuspakettia, jolla pannaan täytäntöön merkittäviä globaalien sääntelyuudistuskokonaisuuden osia unionin lainsäädännössä. Tämä vahvistaa EU:n yhteistä sääntökirjaa ja vahvistaa merkittävästi sääntelykehystä aloilla, joilla valvontaviranomaiset ovat havainneet puutteita, jotka saattavat johtaa siihen, että riskejä ei valvota ja kateta riittävästi.

Ensinnäkin parantamalla tapaa, jolla ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyviin riskeihin puututaan asettamalla tiukempia vaatimuksia ja laajentamalla valvontavälineistöä tällä alalla, voidaan varmistaa, että laitokset kehittävät ennakoivasti tehostettuja riskinhallintakehyksiä ja vähentävät siten liiallisten riskien muodostumisen todennäköisyyttä yksittäisten laitosten ja koko rahoitusjärjestelmän osalta.

⁽¹⁾ COM(2021) 663 final.

⁽²⁾ COM(2021) 664 final.

Toiseksi kokonaisriskipainolattian luotettava täytäntöönpano vähentää ei-toivottua riskipainojen vaihtelua⁽³⁾, ja on tervetullutta, ettei riskejä lasketa kahteen kertaan muiden vaatimusten osalta; samalla toiminnallisia monimutkaisuutta olisi vältettävä.

Kolmanneksi pankkien johtajien ja keskeisen henkilöstön arviointia koskevat yhdenmukaistetut säännökset (sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnit) helpottavat valvonnan tehokkuutta ja parantavat moitteetonta hallintoa.

Neljänneksi jäsenvaltioissa toimivia kolmannen maan pankkiryhmittymien sivuliikkeitä koskevat yhteiset säännöt korvaavat heterogeeniset kansalliset lähestymistavat ja vahvistavat sisämarkkinoita.

Viidenneksi määräosuuksien hankintaan, varojen tai velkojen siirtoon, sulautumisiin tai jakautumisiin sekä seuraamusjärjestelmään liittyvien kansallisten valtuuksien yhdenmukaistaminen edelleen varmistaa kehyksen johdonmukaisuuden ja vakauden.

Kuudenneksi EKP toivoo johdonmukaisuutta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU⁽⁴⁾ (jäljempänä ”vakavaraisuusdirektiivi”) neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013⁽⁵⁾ välillä yleisesti valvonnan riippumattomuuteen ja erityisesti eturistiriitihin liittyvissä kysymyksissä. Mahdollisten eturistiriitojen rajoittamiseksi on tärkeää noudattaa tiukkaa mutta oikeasuhteista ja joustavaa lähestymistapaa, joka mahdollistaa sen, että kutakin yksittäistä tilannetta voidaan arvioida asianmukaisesti.

Lisäksi näiden pankkien hallittua poistumista markkinoilta helpottaa se, että valvontaviranomaiset voivat peruuttaa sellaisten luottolaitosten toimiluvan, joiden on todettu olevan lähes kykenemättömiä tai todennäköisesti kykenemättömiä jatkamaan toimintaansa mutta jotka eivät täytä kriisinratkaisutoimien edellytyksiä, koska yleistä etua koskeva kriteeri ei täyty⁽⁶⁾.

Tässä lausunnossa käsitellään EKP:n kannalta erityisen tärkeitä kysymyksiä, jotka esitetään alla luetelluissa osissa.

1. Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät riskit (ESG-riskit)

1.1. Ehdotettujen muutosten kannatus

EKP suhtautuu erittäin myönteisesti komission ehdotukseen tiukentaa vaatimuksia, jotka koskevat luottolaitoksiin liittyviä ESG-riskejä sekä toimivaltaisten viranomaisten niihin liittyviä valtuuksia. EKP on samaa mieltä siitä, että ESG-riskeillä voi olla kauaskantoisia vaikutuksia sekä yksittäisten laitosten että koko rahoitusjärjestelmän vakauteen. Komissio on perustellusti asettanut kunnianhimoisia tavoitteita EU:n sopeutumiselle ESG-riskien vaikutuksiin ja siirtymiselle kohti kestävästä taloutta, mikä edellyttää erityisiä muutoksia sen tuotantojärjestelmään rajatun ajanjakson aikana. Strategiassa korostetaan, että ” Euroopan vihreän kehityksen ohjelman onnistuminen riippuu kaikkien talouden sidosryhmien panoksesta ja niille asetetuista kannustimista saavuttaa tavoitteet. Tätä varten rahoituslaitosten on sisällytettävä EU:n kestävyystavoitteet pitkän aikavälin rahoitusstrategioihinsa ja päätöksentekoprosesseihinsa⁽⁷⁾. Siirtymä ja siihen liittyvät riskit vaikuttavat lähes kaikkiin talouden aloihin, ja niillä on laaja-alaisia vaikutuksia eri alueilla. Niihin vaikuttavat myös hiilestä irtaamista koskevat politiikat, kuluttajien ja sijoittajien mieltyömysten muutokset sekä teknologiset muutokset. Nämä laaja-alaiset vaikutukset edellyttävät räätälöityjä strategioita ja parempia riskinhallintavalmiuksia, jotta voidaan varmistaa luottolaitosten liiketoimintamallien häiriönsietokyky lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ja välttää liiallisten siirtymäriskien muodostuminen niiden salkkuissa. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että luottolaitokset seuraavat riskiä, joka aiheutuu niiden salkkujen ja EU:n siirtymätavoitteiden välisestä epäsuhdasta, ja asettavat siten kunnianhimoiset ja konkreettiset aikataulut, myös välitavoitteet, strategista suunnittelua varten.

⁽³⁾ Ks. kokonaisriskipainolattian yleisen soveltamisen osalta 24 päivänä maaliskuuta 2022 annettu Euroopan keskuspankin lausunto CON/2022/11 ehdotuksesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta luottoriskiä, vastuun arvonoikaisuriskiä, operatiivista riskiä, markkinariskiä ja kokonaisriskipainolattiaa koskevien vaatimusten osalta. Kaikki EKP:n lausunnot ovat saatavilla EUR-Lex-sivustolla.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁽⁵⁾ Neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁽⁶⁾ Ks. erityisesti EKP:n vastaus kriisinhallinnan ja talletussuojajärjestelmän tarkistamista koskevaan Euroopan komission kohdennettuun kuulemiseen (ECB contribution to the European Commission’s targeted consultation on the review of the crisis management and deposit insurance framework), s. 9, saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu

⁽⁷⁾ Ks. komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Kestävään talouteen siirtymisen rahoitusstrategia, COM(2021) 390 final, 6. heinäkuuta 2021, s. 14.

EKP tukee ehdotusta, jonka mukaan ESG-riskit olisi otettava selkeämmin huomioon valvontavaatimuksissa, mikä auttaa minimoimaan riskit, joita nämä riskit aiheuttavat yksittäisille laitoksille ja rahoitusvakaudeksi. EKP:n hiljattain tekemässä valvonta-arvioinnissa korostettiin tarvetta parantaa pankkien sisäistä riskienhallintaa ja lisätä näiden riskien valvontaa. Tämä kattava arviointi osoitti, että yksikään laitos ei ole mukauttanut käytäntöjään lähellekään kaikkia valvontaodotuksia, jotka koskevat ilmasto- ja ympäristöriskejä, ja että laitokset itse katsovat, että 90 prosenttia niiden raportoimista käytännöistä on vain osittain tai ei lainkaan EKP:n valvontaodotusten mukaisia ⁽⁸⁾.

EKP toteaa, että ilmasto- ja ympäristöriskit on asetettu etusijalle sosiaalisiin ja hallintotapaan liittyviin tekijöihin nähden, kun otetaan huomioon myös menetelmien erot. Ilmasto- ja ympäristöriskejä ovat erityisesti uhat, jotka johtuvat tarvittavasta siirtymisestä kohti kestävämpää taloutta ja mukautumisesta kasvaviin fyysisiin uhkiin. Siirtymäriskit ja fyysiset riskit ovat erityisiä verrattuna muihin vakavaraisuusriskeihin, ja koska ne kehittyvät ajan mittaan, tarvitaan huolellista suunnittelua ja selkeitä hillitsemisstrategioita, kun taas pitkän aikavälin vaikutusten lieventämiseksi saatetaan tarvita päättäväisiä ja välittömästi toteutettavia lyhyen aikavälin toimia.

EKP tukee ehdotettua vaatimusta, jonka mukaan luottolaitosten on laadittava erityisiä suunnitelmia seurataksaan ja käsitelläkseen ESG-riskiä, joita aiheutuu lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Näin varmistetaan, että luottolaitokset mittaavat pidemmän aikavälin ESG-riskiä ja arvioivat perusteellisesti rakenteelliset muutokset, joita todennäköisesti tapahtuu toimialoilla, joille ne altistuvat, EU:n oikeudellisessa kehityksessä ⁽⁹⁾ määriteltyjen siirtymän kehityskulkujen mukaisesti. Tällaisten suunnitelmien laatimista koskeva vaatimus lisää rahoitusjärjestelmään kohdistuviin riskeihin liittyvää avoimuutta. Lisäksi sillä varmistetaan, että luottolaitokset tarkastelevat ennakoivasti, myös EU:n siirtymätavoitteiden osalta, otetaanko niiden strategioissa riittävästi huomioon ESG-näkökohdat ja lievennetään siten maineriskejä tai nopeasti muuttuvista markkinakäsityksistä johtuvia riskejä.

EKP on valmis tekemään yhteistyötä EU:n virastojen kanssa seurataksaan luottolaitosten edistymistä erityisten suunnitelmien laatimisessa (uusi 76 artiklan 2 kohta) ja korostaa, että tällä suunnalla tarvitaan oikea-aikaisia toimia. EKP katsoo tarpeelliseksi asettaa etusijalle laitosten kyvyn kestää ESG-riskien pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia. Ehdotetut Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) ohjeet laitosten suunnitelmien sisällöstä (uusi 87 a artiklan 5 kohdan b alakohta) ovat tässä suhteessa erityisen tärkeitä, ja sen vuoksi EKP katsoo, että nämä ohjeet olisi julkaistava 12 kuukauden kuluessa. Sitä vastoin 24 kuukauden määräaika vaikuttaa asianmukaisemmalta ehdotetuille vähimmäiss-tandardeja ja vertailumenetelmiä koskeville ohjeille (uuden 87 a artiklan 5 kohdan a alakohta).

Asianmukainen sisäinen riskienhallinta, mukaan lukien erityinen suunnittelu, helpottaa myös toimivaltaisten ja makrotason vakauden valvonnasta vastaavien viranomaisten suorittamaa ESG-riskien arviointia. EKP on tyytyväinen siihen, että asiaan liittyviä valvontavaltuuksia on parannettu tavalla, joka vastaa ESG-riskien toteutumisen aikahorisonttia, kun otetaan huomioon luottolaitoksille asetettu vaatimus hallita kaikkia olennaisia riskejä siten, että ne testaavat kykyään kestää ilmasto- ja ympäristöriskien pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia. Näin EKP voi puuttua tehokkaammin luottolaitoksen vakavaraisuustilanteeseen (esim. pääoma ja likviditeetti) vaikuttaviin ESG-riskeihin alkaen ilmasto- ja ympäristöriskeistä, myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä (5–10 vuotta). Tällaiset vaatimukset auttavat myös makrovakausviranomaisia lieventämään ESG-riskien koko järjestelmän laajuisia vaikutuksia ja analysoimaan niiden systeemisiä näkökohtia esimerkiksi koko talouden kattavien ilmastostressitestien avulla. Kaiken tämän pitäisi tarjota EKP:lle tarkoituksenmukaisempia välineitä, joiden avulla se voi yhdessä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa estää arvottomien omaisuuserien kasautumisen luottolaitosten taseisiin ja varmistaa, että mikro- ja makrovakauteen perustuvat lähestymistavat täydentävät toisiaan.

Makrotason vakauden välineistön osalta EKP pitää myönteisenä myös vakavaraisuusdirektiiviin ehdotettujen muutosten johdanto-osan kappaleessa esitettyä selvennystä, jonka mukaan järjestelmäriskipuskurikehystä voidaan jo käyttää erilaisten järjestelmäriskien, myös ilmastomuutokseen liittyvien riskien, käsittelyyn. Siltä osin kuin ilmastomuutokseen liittyvillä riskeillä voi olla vakavia kielteisiä vaikutuksia jäsenvaltioiden rahoitusjärjestelmään ja reaaliatalouteen, näiden riskien lieventämiseksi voidaan ottaa käyttöön järjestelmäriskipuskurikanta.

⁽⁸⁾ *The state of climate and environmental risk management in the banking sector – Report on the supervisory review of banks' approaches to manage climate and environmental risks*, marraskuu 2021, saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu

⁽⁹⁾ Esim. hiilidioksidipäästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille ja uusille kevyille hyötyajoneuvoille ja asetusten (EY) N:o 443/2009 ja (EU) N:o 510/2011 kumoamisesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/631 (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 13). Tällaiset vaatimukset vaikuttavat suoraan luottolaitoksiin lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä niiden vastapuolien välityksellä.

1.2. *Kyky kestää ESG-riskien pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia*

Mitä tulee skenaarioihin ja menetelmiin, joilla arvioidaan kykyä sietää ESG-riskien, erityisesti ilmastonmuutoksen ja ympäristön pilaantumisen, pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia, EKP haluaa korostaa, että niiden rahoitusosalalle aiheuttamia haasteita voidaan arvioida ja käsitellä vain sisällyttämällä tieteellinen analyysi poliittiseen päätöksentekoon. Tieteellisen tutkimuksen, rahoitusalan yhteisöjen ja ympäristövirastojen tuki on tässä suhteessa ratkaisevan tärkeää. EKP suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio on sitoutunut vahvistamaan kaikkien asiaankuuluvien viranomaisten, myös valvontaviranomaisten, välistä yhteistyötä ja että tällaisen yhteistyön tarkoituksena on "auttaa rahoitusala koskevien välitavoitteiden määrittelyssä"⁽¹⁰⁾. Olisi kuitenkin hyödyllistä palauttaa mieliin vakavaraisuusdirektiivin ehdotettujen muutosten johdanto-osan kappaleissa sitoumus, joka on annettu kestävään talouteen siirtymisen rahoitusstrategian (COM(2021) 390 final) toimen 5 kohdassa c. Erityisesti on tärkeää korostaa, että komissio on sitoutunut vahvistamaan yhteistyötä EKP:n, Euroopan järjestelmäriskikomitean, Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan ympäristökeskuksen kanssa ja että tällaisen yhteistyön tarkoituksena on auttaa määrittämään rahoitusalan välitavoitteet ja ymmärtämään paremmin, onko jatkuva ja prospektiivinen edistys riittävää, ja siten helpottaa tarvittaessa kaikkien asianomaisten viranomaisten yhteistyötä. EKP toteaa, että olisi toivottavaa viitata tällaiseen sitoumukseen myös vakavaraisuusdirektiivin uudessa 87 a artiklan 5 kohdan c alakohdassa säädetyn valtuutuksen yhteydessä.

2. **Kokonaisriskipainolattia**

EKP suhtautuu myönteisesti siihen, että otetaan käyttöön kokonaisriskipainolattia, joka on tärkeä osa Basel III -uudistuksia⁽¹¹⁾. EKP panee merkille, että vakavaraisuusdirektiivin ehdotetut muutokset sisältävät joitakin mekanismeja, joilla säännellään kokonaisriskipainolattian ja i) valvontaan liittyvien pilarin 2 vaatimusten ja ii) makrovakaupuskurien vahvistamisen välistä vuorovaikutusta.

EKP hyväksyy yleisen tavoitteen välttää riskien kaksinkertaista laskentaa mikro- ja makrovakauserkehyksissä ja varmistaa, että asiaa koskevat vaatimukset pysyvät asianmukaisina. Pilarin 2 vaatimusten osalta EKP haluaa korostaa, että riskien kaksinkertaisen laskennan välttämiseksi on jo olemassa yleinen vaatimus, ja on siksi valmis varmistamaan, ettei tällaista riskien kaksinkertaista laskentaa tapahtuisi sen vastuualueella. Makrovakaupuskureilla, sellaisina kuin niitä tällä hetkellä käytetään, puututaan makrovakauteen liittyviin riskeihin, jotka ovat erilaisia kuin riskit, joita kokonaisriskipainolattian avulla pyritään vähentämään ja jotka johtuvat laitoksen sisäisten mallien käyttöön liittyvästä riskipainojen liiallisesta vaihtelusta tai vertailukelpoisuuden puutteesta.

Lisäksi ehdotuksessa edellytetään, että pilarin 2 mukaisten vaatimusten nimellismäärä ei kasva välittömästi, koska kokonaisriskipainolattia sitoo laitosta. EKP hyväksyy näiden säännösten taustalla olevan tavoitteen ja tarkoituksen eli sen, että poistetaan pilarin 2 mukaisiin vaatimuksiin kohdistuvat perusteettomat aritmeettiset vaikutukset, jotka johtuvat kokonaisriskipainolattian käyttöönotosta, ja on valmis toteuttamaan tarvittavat toimet tämän vaikutuksen poistamiseksi.

On tärkeää, että ehdotetuissa mekanismeissa kunnioitetaan nykyisiä valvonta- ja makrovakauserkehyksiä ja vältetään toimivaltaisille viranomaisille ja makrovakauserkehyksistä vastaaville viranomaisille aiheutuvat toiminnalliset ongelmallisuudet ja hallinnolliset rasitteet. Erityisesti pilarin 2 mukaisten vaatimusten osalta EKP katsoo, että toimivaltaisilla viranomaisilla on jo nykyisessä sääntelykehysessä valtuudet välttää riskien kaksinkertainen laskenta ja vakavaraisuusvaatimusten perusteettomat muutokset ja että EPV:n vakavaraisuusdirektiivin 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti antamat ohjeet tarjoavat vakaan oikeusperustan yhteisen menetelmän vahvistamiselle tämän saavuttamiseksi. Vaikka EKP ei siksi pidä tarpeellisena, että tason 1 lainsäädäntöön sisällytetään pysyvästi se, miten kokonaisriskipainolattia olisi otettava huomioon pilarin 2 mukaisia vaatimuksia asetettaessa, se panee merkille asiaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen ja korostaa tarvetta varmistaa, että ehdotettu säännös – väliaikainen jäädyttäminen mukaan luettuna – ei vaikuta pysyvästi nykyiseen pilarin 2 menettelyyn eikä sen toteutusväleihin. EKP katsoo, että välittömän neutralisoinnin olisi tapahduttava hetkellä, jolloin lattia tulee pankkia sitovaksi. Seuraavina vuosina kaikki tarvittavat mukautukset tehdään säännöllisen vakavaraisuuden arviointiprosessin yhteydessä.

EU:n lainsäätäjät saattavat haluta antaa EPV:lle erityiset valtuudet ohjeiden laatimiseen siitä, miten toimivaltaisten viranomaisten olisi käsiteltävä kokonaisriskipainolattian vaikutusta asettaessaan pilarin 2 vaatimuksia, sellaisina kuin ne on määritelty komission ehdotuksessa asetukseksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta (465 artiklan 1 kohta). Jos EU:n lainsäätäjät haluavat sisällyttää tekstiin viittauksen tähän asiaan, EKP on myös esittänyt teknisessä

⁽¹⁰⁾ Ks. komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle: Kestävään talouteen siirtymisen rahoitusstrategia, COM(2021) 390 final, 6. heinäkuuta 2021, s. 17.

⁽¹¹⁾ Ks. myös lausunto CON/2022/11, jossa esitetään yksityiskohtaisempia huomautuksia kokonaisriskipainolattian täytäntöönpanosta ja erityisesti sen soveltamistasosta ja siirtymäjärjestelystä.

valmisteluasiakirjassa ehdotuksia siitä, miten lainsäädäntöluonnosta voitaisiin muuttaa niin, että siinä otetaan huomioon sekä nykyinen pilarin 2 menettely että sen toteutusväli. Samalla siinä säännellään nimenomaisesti kokonaisriskipainolattian ja pilarin 2 mukaisten vaatimusten välistä vuorovaikutusta tason 1 tekstissä.

Järjestelmäriskipuskurin osalta EKP on erittäin huolissaan ehdotetusta vaatimuksesta sen kalibroinnin pakollisesta uudelleentarkastelusta, johon sisältyy dynaaminen yläraja puskurille ja jäädytys kokonaisriskipainolattiaa edeltävillä tasoille, kunnes uudelleentarkastelu on saatu päätökseen ja tulokset on julkaistu.

Näihin huolenaiheisiin on kolme syytä.

Ensinnäkin ehdotettu pakollinen uudelleentarkastelu lisää kehyksen monimutkaisuutta ja hallinnollista taakkaa, sillä se merkitsee sitä, että viranomaisten olisi tarkasteltava uudelleen järjestelmäriskipuskurin kalibrointia erikseen kunkin sellaisen luottolaitoksen osalta, jota kokonaisriskipainolattia sitoo. Toiseksi järjestelmäriskipuskurin väliaikainen yläraja ja laitoskohtainen tarkastelu ovat ristiriidassa puskurin makrovakaaluonteen ja sen (ala)sektorikohtaisen soveltamisen kanssa. Tämä johtaisi yksittäisen luottolaitoksen, johon järjestelmäriskipuskuri vaikuttaa ja joka tulee kokonaisriskipainolattian sitomaksi, perusteettomaan erityiskohteluun. Kolmanneksi vakavaraisuusdirektiivi sisältää jo riittävät säännökset pääomapuskureiden säännöllisestä uudelleentarkastelusta, joka on riittävä sen varmistamiseksi, että täytäntöön pantuihin kantoihin tehdään tarvittavat muutokset.

EKP on samalla tavalla huolissaan ehdotetusta vaatimuksesta, joka koskee muiden järjestelmän kannalta merkittävien laitosten (O-SII) puskurin kalibroinnin uudelleentarkastelua, kun kokonaisriskipainolattiasta tulee sitova. Kuten järjestelmäriskipuskurin uudelleentarkastelussa, O-SII-puskurin uudelleentarkasteluvelvollisuus lisää kehyksen monimutkaisuutta ja hallinnollista taakkaa. Lisäksi O-SII-puskurin säännöllisestä uudelleentarkastelusta säädetään jo vakavaraisuusdirektiivissä.

Kun kokonaisriskipainolattiasta tulee luottolaitosta sitova, EKP ehdottaa ehdotetun järjestelmäriskipuskurin uudelleentarkastelumekanismin sijaan, että lisätään nimenomainen selvennys, jossa täsmennetään, että järjestelmäriskipuskuria ei saa käyttää sen riskin torjumiseen, jonka kokonaisriskipainolattia kattaa, riippumatta siitä, sitooko kokonaisriskipainolattia tiettyä laitosta vai ei. Tämä selvennys olisi mieluiten lisättävä johdanto-osan kappaleeksi, mutta se voitaisiin myös lisätä vakavaraisuusdirektiivin artiklaan. Siinä olisi käsiteltävä mahdolliset huolenaiheet siitä, että riskit voitaisiin laskea kahteen kertaan kokonaisriskipainolattiassa tai järjestelmäriskipuskurissa. Samaa päättelyä ja selvennystä voitaisiin soveltaa myös O-SII-puskuriin.

3. Sopivuus ja luotettavuus

3.1. Ehdotettujen muutosten kannatus

EKP suhtautuu erittäin myönteisesti komission ehdotukseen sopivuutta ja luotettavuutta koskevan lainsäädännön tarkistamisesta. Luottolaitosten hallintoneuvoston jäsenten sopivuuden ja luotettavuuden valvonta on keskeinen valvontaväline, joka on olennaisen tärkeä luottolaitosten hallinnon parantamiseksi. Luottolaitosten hyvä hallintotapa parantaa niiden kykyä selviytyä epäsuotuisasta markkinakehityksestä, ja se on rahoitusvakauden keskeinen edellytys. EKP pitää valvontatoimissaan edelleen erittäin tarpeellisena korjata puutteita ja parantaa hallintokehysten⁽¹²⁾ laatua, ja on siksi erittäin tyytyväinen komission ehdottamaan valvontavälineistön vahvistamiseen. Nykyinen sopivuutta ja luotettavuutta koskeva lainsäädäntö on yksi vähiten yhdenmukaistetuista valvontalainsäädännön aloista, koska vakavaraisuusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi annetuissa kansallisissa laeissa on eroja. Nämä erot haittaavat sopivuutta ja luotettavuutta koskevan EKP:n valvonnan tehokkuutta, ja ne ovat rajoittaneet tasapuolisten toimintaedellytysten toteutumista. Komission ehdotukset ovat merkittävä edistysaskel, sillä niillä varmistettaisiin hallituksen jäsenten ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden entistä johdonmukaisempi, tehokkaampi ja vaikuttavampi valvonta keskittyen vakavaraisuuden valvonnan kannalta tärkeisiin kysymyksiin. Tämä koskee erityisesti seuraavia asioita: i) selkeiden määräaikaisten ja menettelyjen vahvistaminen kaikille jäsenvaltioille, ii) uusien tosiseikkojen tarpeellisuus, jotta voidaan arvioida toimikausien uusimisia, iii) vaikutusten kannalta merkittävimpien laitosten pakolliset ennakoarvioinnit, iv) keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden arviointi, v) toimitusjohtajaa ja pääjohtajaa koskevan poikkeuksen poistaminen vakavaraisuusdirektiivin 88 artiklasta ja vi) luottolaitoksen vastuu sen hallituksen jäsenten sopivuuden varmistamisesta.

EKP katsoo, että suhteellisuus olisi otettava riittävällä tavalla huomioon uudessa sääntelyssä, jonka kannalta hyödyllinen olisi myös lähestymistapa, jossa oikeasuhteisuus korostuu aiempaa vahvemmin toimivaltaisten viranomaisten suorittamissa soveltuvuutta ja luotettavuutta koskevissa arvioinneissa. Vaikka ehdotetussa lainsäädännössä sovelletaan jo yleisesti ottaen asianmukaisesti oikeasuhteista lähestymistapa sopivuutta ja

⁽¹²⁾ Puutteet johtolintien ohjausvalmiuksissa kuuluvat luottolaitosten keskeisiin haavoittuvuuksiin, jotka on lueteltu EKP:n valvontaprioriteeteissa vuosille 2022–2024. Ne otetaan huomioon vakavaraisuuden arviointi- ja tarkasteluprosessissa, joka on saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu.

luotettavuutta koskeviin arviointeihin (muun muassa rajoittamalla ennakoarvioinnit suuriin laitoksiin), EKP on valmis selvittämään ja tutkimaan tapoja varmistaa uuden sääntelyn asianmukainen oikeasuhteisuus. Oikeasuhteisuuden ansiosta toimivaltaiset viranomaiset voivat etenkin keskittää voimavaroja tärkeimpiin arviointeihin.

Lopuksi EKP toteaa, että vakavaraisuusdirektiivin ehdotetuissa muutoksissa kaavailut sopivuuden ja luotettavuuden ennakoarvioinnit eivät vaikuta tiettyjen elinten lakisääteisiin oikeuksiin nimittää edustajia valvottavien yhteisöjen hallitukseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

EKP tukee yleisesti ottaen vahvasti ehdotettuja muutoksia, mutta esittää sekä jäljempänä että teknisessä valmisteluasiakirjassa useita huomioita tietyistä näkökohdista.

3.2 *Selvennetään, että ehdotetut sopivuuden ja luotettavuuden ennakoarvioinnit ovat luonteeltaan ainoastaan menettelyllisiä: vakavaraisuusdirektiivin ehdotettujen muutosten johdanto-osan 38 kappale*

Johdanto-osan 38 kappaleessa korostetaan, että on tärkeää arvioida suurten laitosten ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuus, ennen kuin kyseiset jäsenet ottavat tehtävänsä vastaan. Vaikka EKP kannattaa voimakkaasti suunniteltua oikeasuhteista ennakoarviointia, voitaisiin vielä selvittää, että ehdotetut säännökset sopivuuden ja luotettavuuden ennakoarvioinnista ovat enimmäkseen menettelyllisiä eivätkä vaikuta tiettyjen elinten tai oikeushenkilöiden kansallisiin lakisääteisiin oikeuksiin nimittää edustajia valvottavien yhteisöjen hallintoelimiin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tästä syystä EKP ehdottaa, että johdanto-osan 38 kappaleeseen lisätään selvennys, jonka tarkoituksena on vahvistaa jäsenvaltioille, että vakavaraisuusdirektiivin ehdotetut muutokset eivät vaikuta sovellettavaan kansalliseen lainsäädäntöön perustuviin lakisääteisiin oikeuksiin. Näiden edustajien sopivuuden varmistamiseksi olisi kuitenkin oltava käytössä asianmukaiset suojatoimet, kuten koko ylimmän hallintoelimen sopivuuden tehokas valvonta (sopivuus kokonaisuutena) ja seurantatoimenpiteet mahdollisten eturistiriitojen ja tarvittaessa ajankäyttöön ja kokemukseen liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi.

3.3 *Kahden päivän määräajan käyttöönotto vastaanottoilmoitukselle: vakavaraisuusdirektiivin uusi 91 b artiklan 3 kohta ja uusi 91 d artiklan 3 kohta*

Ehdotettu vain kahden päivän määräaika kirjalliselle vastaanottoilmoitukselle olisi käytännössä erittäin haastava kaikkien asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten kannalta, koska sopivuus- ja luotettavuusarviointia koskevia hakemuksia on paljon ja tarkistettavia asiakirjoja on mittavasti. Erityisesti monissa tapauksissa, joissa hakemus koskee useita nimettyjä henkilöitä, tämä määräaika ei ehkä ole mahdollinen valvontaviranomaisten kannalta. Yleisesti ottaen tämä säännös voi vaarantaa sopivuus- ja luotettavuusarviointimenettelyille asetetun määräajan noudattamisen.

EKP kehottaa näin ollen poistamaan kahden päivän määräajan.

3.4 *Tehtävä laatia teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset vakiomuotoisista lomakkeista, malleista ja menettelyistä tietojen toimittamista varten: vakavaraisuusdirektiivin uusi 91 b artiklan 10 kohta ja uusi 91 d artiklan 8 kohta*

EKP vastaa yhteisen valvontamekanismin (YVM) tehokkaasta ja johdonmukaisesta toiminnasta. Tässä suhteessa yhteisessä valvontamekanismissa on tapahtunut edistystä lomakkeiden ja tietoteknisten ratkaisujen johdonmukaisessa käytössä sopivuutta ja luotettavuutta koskevien hakemusten käsittelemiseksi. EKP korostaakin, että teknisten täytäntöönpanostandardien olisi oltava johdonmukaisia näiden yhdenmukaistamispyrkimysten kanssa ja että niissä voitaisiin mahdollisesti hyödyntää jo kehitettyä infrastruktuuria.

Edellä esitetyn perusteella EKP ehdottaa, että asiaa koskeviin säännöksiin tai johdanto-osan kappaleisiin lisätään maininta, jossa kannustetaan EPV:tä hyödyntämään parhaita käytäntöjä ja välineitä teknisiä täytäntöönpanostandardeja kehittäessään.

3.5 *Menettelylliset seuraukset, jos valvottavat yhteisöt eivät noudata velvoitteita ja määräaikoja: vakavaraisuusdirektiivin uusi 91 b artiklan 10 kohta ja uusi 91 d artiklan 8 kohta*

Valvontavaltuuksiin, jotka valvontaviranomaisilla on käytettävissään tapauksissa, joissa yhteisöt eivät vastaa lisätietopyyntöihin asetetussa määräajassa, ei sisälly toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia todeta hakemus puutteelliseksi ja näin ollen vaatia uuden hakemuksen jättämistä. Tämän vuoksi EKP kehottaa ottamaan käyttöön uuden oikeusperustan, jonka nojalla toimivaltaiset viranomaiset voivat katsoa hakemuksen puutteelliseksi, minkä vuoksi hakemus on jätettävä uudelleen. Näin varmistettaisiin, että täydentävien asiakirjojen tai tietojen toimittamista koskevien määräaikojen rikkomisesta aiheutuu menettelyllinen seuraus, sanottuun rajoittamatta yhteisön mahdollisuutta jättää uusi hakemus uuden menettelyn käynnistämiseksi.

Edellä esitetyn perusteella EKP ehdottaa tällaisen uuden menettelyllisen seurauksen lisäämistä vakavaraisuusdirektiivin uuteen 91 b artiklan 4 kohtaan ja uuteen 91 d artiklan 4 kohtaan.

3.6 Mahdollisuus pidentää arviointijaksoa, jos tietoja pyydetään muilta osapuolilta

Vakavaraisuusdirektiivin uudessa 91 b artiklan 4 kohdassa ja 91 d artiklan 4 kohdassa sallitaan arviointijakson pidentäminen, jos toimivaltaiset viranomaiset pyytävät yhteisöiltä lisäasiakirjoja tai -tietoja, mutta ei silloin, kun muut osapuolet, kuten oikeusviranomaiset ja/tai muut valvontaviranomaiset, pyytävät asiakirjoja tai tietoja. Viimeksi mainittu on hyvin yleinen ilmiö, joka vie usein enemmän aikaa.

Tämän vuoksi EKP ehdottaa, että näitä säännöksiä muutetaan siten, että ne kattavat myös tilanteet, joissa asiakirjoja tai tietoja vaaditaan muilta yhteisöiltä/viranomaisilta.

3.7 Yhteisöjen mahdollisuus suorittaa hallituksen jäsenten (sisäinen) sopivuusarviointi sen jälkeen, kun he ovat aloittaneet tehtävässään: vakavaraisuusdirektiivin uusi 91 a artiklan 2 kohta

Vakavaraisuusdirektiivin uuden 91 a artiklan 2 kohdan toinen alakohta mahdollistaa ylimmän hallintoelimen jäsenten nimittämisen kiireellisissä tilanteissa ilman minkäänlaista sopivuuden arviointia. EKP on huolissaan siitä, että tämä mahdollisuus voi johtaa soveltumattomien ehdokkaiden nimittämiseen, mikä johtuu myös tässä yhteydessä käytettyjen ilmaisujen ”ehdottoman välttämätöntä” ja ”välittömästi” tulkintoihin liittyvästä moniselitteisyydestä.

Tämän vuoksi EKP ehdottaa, että yhteisöt olisi velvoitettava tekemään sopivuusarviointi ennen kuin ylimmän hallintoelimen jäsenet ryhtyvät hoitamaan tehtävänsä myös kaikkein poikkeuksellisimmissa tapauksissa. Tällaisessa tilanteessa voisi kuitenkin olla perusteltua tehdä kevyempi arviointi EPV:n laatimissa ohjeissa määriteltävin edellytyksin. Ohjeissa annettaisiin myös ohjeita tapauksista, joita voidaan pitää kiireellisinä eli milloin hallituksen jäsenen korvaaminen välittömästi on ehdottoman välttämätöntä.

4. Kolmannen maan sivuliikkeitä koskevat vaatimukset

Kolmannen maan sivuliikkeitä koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen on tärkeää, jotta saadaan kattava kuva kolmannen maan ryhmien toiminnasta EU:ssa, yhdenmukaistetaan käytäntöjä ja varmistetaan tasapuoliset toimintaehtelytykset EU:ssa toimiville kolmansien maiden ryhmille ja eurooppalaisille luottolaitoksille siten, että poistetaan mahdollisuuksia sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttöön, mutta ei kuitenkaan estetä kolmansien maiden ryhmiä pääsemästä EU:n rahoitusmarkkinoille sivuliikkeiden perustamisen kautta. EKP katsoo, että on olennaisen tärkeää antaa asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille tehokkaat valvontavälineet. Kolmannen maan sivuliikkeitä koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen tarjoaa myös tilaisuuden mukauttaa EU:n vaatimukset vastaaviin vaatimuksiin muilla merkittävillä lainkäyttöalueilla ja säilyttää sisämarkkinoiden avoimuus globaaleille toimijoille.

Tätä taustaa vasten EKP panee tyytyväisenä merkille sivuliikkeiden toimilupien myöntämistä ja peruuttamista sekä sisäistä hallintoa ja riskienvalvontaa koskevat yhdenmukaistetut vähimmäisvaatimukset ja tiukemmat yhdenmukaistetut raportointivaatimukset. EKP suhtautuu myönteisesti myös toimivaltaisten viranomaisten valtuuksiin vaatia, että kolmannen maan sivuliikkeet perustavat järjestelmän kannalta merkittävässä tapauksissa tytäryhtiön, jolloin ei pitäisi soveltaa automaattista mekanismia vaan lopputulokseltaan avointa valvojan arviointimekanismia tiettyjen kynnysarvojen täytyessä. Lisäksi uusi lainsäädäntö mahdollistaa kattavan valvonnan valvontaviranomaisten tehostetun yhteistyön kautta esimerkiksi siten, että luokan 1 kolmannen maan sivuliikkeet sisällytetään valvontakollegioihin. Tältä osin EKP arvostaa myös komission pyrkimyksiä varmistaa, että muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen (eli tytäryritysten) valvojat osallistuvat asianmukaisesti päätöksiin, jotka vaikuttavat kolmannen maan ryhmien toiminnan rakenteeseen.

Lisäksi EKP tukee selvennystä, jonka mukaan kolmannen maan sivuliikkeet voivat harjoittaa toimintaa, jota varten ne ovat saaneet toimiluvan, ainoastaan toimiluvan myöntäneen jäsenvaltion alueella ja että tällaisen toiminnan harjoittaminen rajojen yli unionin alueella on nimenomaisesti kielletty.

Sen lisäksi, että EKP tukee ehdotusta voimakkaasti, se ehdottaa muutoksia seuraavilla aloilla.

Sen varmistamiseksi, että sivuliikkeen toiminnan todellinen koko otetaan huomioon ja siten mahdollisuuksien mukaan vältetään se, että kolmannen maan ryhmät käyttävät erityisiä kirjauskäytäntöjä pysyäkseen kynnysarvojen alapuolella, on tärkeää, että sivuliikkeeseen kirjattujen varojen lisäksi otetaan huomioon myös sivuliikkeen alulle panemat varat, jotka on kirjattu etänä toiseen paikkaan, siltä osin kuin tämän käytännön katsotaan olevan mahdollista uuden lainsäädännön nojalla. Vaikka vakavaraisuusdirektiiviin ehdotetuissa muutoksissa annetaan EPV:lle

valtuudet laatia kirjanpitojärjestelyjä koskevia teknisiä sääntelystandardeja, EKP katsoo, että olisi tehokkaampaa sisällyttää itse vakavaraisuusdirektiiviin myös suora selvennys siitä, miten sivuliikkeen varat lasketaan kynnyksarvojen arvioimiseksi (esim. sivuliikkeiden luokitteluksi luokkaan 1 ja järjestelmän kannalta merkityksellisyys arvioimiseksi).

Lisäksi EKP ehdottaa, että yhdistetyt tiedot varoista ja veloista, joita kyseisen pääyrityksen ryhmän unionissa olevat tytäryritykset ja muut kolmannen maan sivuliikkeet pitävät hallussaan tai ovat kirjanneet ja jotka kolmannen maan sivuliikkeiden on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle, olisi myös asetettava kyseisen kolmannen maan ryhmän tytäryritysten valvonnasta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten saataville. Ehdotus mahdollistaa kattavan yleiskuvan ja analyysin kolmannen maan ryhmien eurooppalaisesta jalanjäljestä. Tätä varten EKP ehdottaa myös, että tämän pääyrityksen tarjoamiin palveluihin liittyvän raportointivaatimuksen soveltamisalaa laajennetaan siten, että se kattaa myös kolmannen maan ryhmän rajat ylittävien sijoituspalvelujen suoran tarjoamisen sekä sijoituspalvelut, joita kolmannen maan ryhmä tarjoaa käänteisen tarjoamisen perusteella.

5. Kolmannen maan yritysten pankkipalvelujen suora tarjonta EU:ssa

5.1 Vaatimus perustaa sivuliike kolmannen maan yritysten pankkipalveluja varten: vakavaraisuusdirektiivin uusi 21 c artikla

EKP on tyytyväinen vakavaraisuusdirektiivin uuteen 21 c artiklaan sisältyvään selvennykseen, jonka mukaan kolmannen maan yritysten on pankkipalvelujen tarjoamiseksi unionissa joko perustettava sivuliike tai perustettava tytäryhtiö unionin alueelle, jotta vältetään sääntelemätön ja valvomaton toiminta, joka aiheuttaa riskejä EU:n rahoitusvakaudelle.

EKP katsoo kuitenkin, että vakavaraisuusdirektiivin uuteen 21 c artiklaan sisältyvien ydinpankkipalvelujen soveltamisala on epäselvä. Sen vuoksi EKP kehottaa unionin lainsäädäntöelimiä selventämään vakavaraisuusdirektiivin uuden 21 c artiklan sanamuotoa ja erityisesti laatimaan selkeän luettelon tähän artiklaan sisältyvistä ydinpankkipalveluista ottaen huomioon myös muun EU:n lainsäädännön vaatimukset, joilla säännellään tiettyjä palveluja, kuten maksupalveluja ja sähköistä rahaa, sekä uuden artiklan vaikutuksen maailmanlaajusten rahoitusmarkkinoiden likviditeettiin.

6. Valvontavaltuudet

EKP suhtautuu myönteisesti vakavaraisuusdirektiiviin ehdotettuihin muutoksiin, jotka koskevat valvontavaltuuksia. Niillä yhdenmukaistetaan entisestään kolmentyyppisiä valtuuksia edellyttämällä, että toimivaltainen viranomainen arvioi i) omistussuoksien hankintaa rahoitusalan yhteisöissä ja rahoitusalaan kuulumattomissa yhteisöissä, ii) olennaisia varojen siirtoja ja iii) sulautumisia/jakautumisia. Nykyiset erot näihin kolmeen seikkaan liittyvissä kansallisissa valtuuksissa ja se, että EKP käyttää tällaisia valtuuksia tällä hetkellä vain silloin, kun ne ovat kansallisen lainsäädännön mukaan käytettävissä, johtavat epätasapuolisiin toimintaedellytyksiin ja heikentävät EKP:n valvontatoimien tehokkuutta YVM:n puitteissa. Toiminnan vakauden valvontaa koskevia keskeisiä valtuuksia koskevat yhteiset säännöt edistävät samalla yhdenmukaistamista sisämarkkinoilla ja parantavat valvonnan yleistä laatua ja tehokkuutta. Näiden uusien valvontavaltuuksien ja vakavaraisuusdirektiivissä jo säädettyjen valtuuksien välistä koordinaatiota on lisättävä. Tätä varten EKP esittää joitakin suosituksia teknisessä valmisteluasiakirjassa.

EKP suhtautuu erittäin myönteisesti siihen, että komission ehdotuksessa tunnustetaan tarve yhdenmukaistaa vakavaraisuusdirektiivin III osaston 3, 4 ja 5 luvussa säädettyjä valtuuksia, jotka koskevat määräosuuden hankkimista luottolaitoksesta ja laitoksen toteuttamaa merkittävän omistussuuden hankkimista. Yhdenmukaistamisessa olisi kuitenkin säädettävä paitsi toimivaltaisten viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta myös saman toiminnon osalta samanaikaisesti suoritettavien asiaankuuluvien menettelyjen prosessista ja ajoituksesta.

Tämän menettelyllisen yhdenmukaistamisen lisäksi olisi erotettava selkeästi toisistaan ”määräosuuden” käsite, jossa olisi keskityttävä hankinnan vaikutukseen kohteena olevassa luottolaitoksessa, ja ”olennainen hankinta”, jossa olisi keskityttävä hankinnan vaikutukseen hankkijan kannalta.

Lisäksi EKP kannustaa aiemmin ilmaisemansa kannan⁽¹³⁾ mukaisesti lisäämään valvontavaltuuksia, jotka koskevat i) luottolaitosten yhtiöjärjestyksen muuttamista, ii) lähipiiriliiketoimia ja iii) olennaisia ulkoistamisjärjestelyjä. Näiden valtuuksien yhdenmukaistaminen on edelleen tarpeen ja auttaisi edistymistä todellisen yhteisen sääntökirjan suuntaan ja vähentäisi sääntelyn hajanaisuutta YVM:ssä.

7. Hallinnolliset seuraamukset

Vakavaraisuusdirektiiviin ehdotetut muutokset heijastavat EKP:n kantaa asiaan⁽¹⁴⁾. Kaikki pyrkimykset yhdenmukaistaa ja vahvistaa edelleen seuraamus- ja täytäntöönpanovaltuuksia unionin tasolla ovat tervetulleita, mikä edistää vakavaraisuusvaatimusten tehokasta täytäntöönpanoa unionissa. Erityisesti on huomattava, että toimivaltaisten viranomaisten täytäntöönpanovaltuuksia vahvistetaan ottamalla käyttöön mahdollisuus määrätä uhkasakkoja uutena täytäntöönpanotoimenpiteenä, jonka tarkoituksena on palauttaa vakavaraisuusvaatimusten noudattaminen, ja että tällainen toimenpide ei rajoita myöhempää mahdollisuutta määrätä seuraamuksia rikkomisen tapahtumisesta. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että tämän uuden täytäntöönpanotoimenpiteen, hallinnollisten seuraamusten ja muiden vakavaraisuusdirektiivin mukaisten hallinnollisten toimenpiteiden välinen ero näkyy myös siinä, miten jäsenvaltiot saattavat direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään. EKP suhtautuu myönteisesti myös siihen, että luetteloa rikkomuksista, joihin sovelletaan hallinnollisia seuraamuksia, laajennetaan ja että ”vuosittaisen kokonaisliikevaihdon” määritelmää selvennetään.

8. Vertailuanalyysi valvontatarkoituksiin

EKP suhtautuu myönteisesti vakavaraisuusdirektiivin 78 artiklaan ehdotettuihin muutoksiin ja erityisesti siihen, että näillä muutoksilla laajennetaan valvontaan liittyvä vertailuanalyysi koskemaan malleja, joita luottolaitokset käyttävät laskiessaan odotettuja luottotappioita IFRS 9:n mukaisesti. Tämä on erittäin tärkeää, jotta voidaan varmistaa sellaisten mallien luotettavuus, joita käyttävät muun muassa luottolaitokset, joilla ei ole hyväksytyjä sisäisiä malleja luottoriskin pääomavaatimusten määrittämiseksi. Markkinariskejä koskevan vaihtoehtoisen standardimenetelmän lisäämistä valvontaan liittyvän vertailuanalyysin soveltamisalaan pidetään myös myönteisenä, sillä se täydentää sisäisen mallin lähestymistavasta saatavia tietoja ja on lisäaskel kohti Baselin markkinariskikehityksen täysimääräistä täytäntöönpanoa EU:ssa.

Lisäksi EKP suhtautuu myönteisesti ehdotukseen siitä, että EPV:lle annetaan joustovaraa suorittaa vertailuanalyysit joka toinen vuosi. EKP suosittaa, että EPV:lle annetaan vielä enemmän vapautta näiden arviointien tiheyden määrittämiseen. EKP ehdottaa myös, että arvioinnit määriteltäisiin selkeämmin.

Lopuksi EKP ehdottaa, että laitoksia ei pitäisi velvoittaa toimittamaan laskelmiensa tuloksia toimivaltaisille viranomaisille vuosittain eli myös vuosina, joina EPV ei suorita arviointia. Sen sijaan EKP ehdottaa tietojen toimittamis- ja arviointitiheyden yhdenmukaistamista, mikä vähentää laitoksille tietojen antamisesta aiheutuvaa rasitetta.

9. Julkistaminen

EKP suhtautuu myönteisesti tavoitteeseen perustaa uusi EPV:n hallinnoima integroitu keskus luottolaitosten esittämiä pilarin III tietoja varten. Tavoitteena on keventää pankeille aiheutuvaa rasitetta ja helpottaa pilarin III tietojen käyttöä kaikkien sidosryhmien keskuudessa. Valvontaviranomaiset voisivat hyötyä keskitetystä tietokeskuksesta, koska se helpottaisi niiden työtä pilarin III tietojen laadun varmistamisessa.

Ehdotuksessa sovelletaan erilaista lähestymistapaa pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten laitosten (SNCI-laitokset) ja suurten luottolaitosten tietojen määrälliseen julkistamiseen. SNCI-laitosten osalta EPV käyttää valvontaan liittyvää raportointia kerätäkseen vastaavat (kvantitatiiviset) tiedot ennalta määritellyn kartoituksen perusteella, kun taas suurempien laitosten osalta EPV saa täydelliset tiedot sähköisessä muodossa ja sen on julkaistava tiedostot samana päivänä, jona se vastaanottaa ne. Tämä erilainen lähestymistapa ei vaikuta perustellulta. Samaa lähestymistapaa kvantitatiivisten tietojen julkistamiseen voitaisiin soveltaa kaikkiin luottolaitoksiin niiden koosta ja monimuotoisuudesta riippumatta, jotta voitaisiin keventää tietojen antamisesta kaikille luottolaitoksille aiheutuvaa rasitetta. Myös aikataulu, jossa EPV julkaisee pilarin III tiedot keskitetyssä keskuksessa, ei mahdollista valvontaraportoinnin ja pilarin

⁽¹³⁾ Ks. luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskeviin vakavaraisuusvaatimuksiin liittyvään unionin säännöstöön tehtävistä muutoksista 8 päivänä marraskuuta 2017 annetun Euroopan keskuspankin lausunnon CON/2017/46 (EUVL C 34, 31.1.2018, s. 5) kohta 1.12.2.

⁽¹⁴⁾ Ks. lausunnon CON/2017/46 kohta 1.15.

III julkistamistietojen yhteensovittamista, mikä voisi lisätä valvontaviranomaisten työtaakkaa ja epäselvyyttä sijoittajille ja muille kolmannen pilarin tietojen käyttäjille. Laadullisia tietoja ja joitakin määrällisiä tietoja ei myöskään voida poimia valvontaraportoinnista ennalta määritellyn sijoittumisen perusteella. Tämä on asia, joka koskee sekä SNCI-laitoksia että muita laitoksia. Sen vuoksi tällaisten tietojen toimittamista koskevaa menettelyä olisi selkeytettävä. Lisähuomioita suunnitellusta pilarin III keskitetystä julkistamiskeskuksesta esitetään lausunnon CON/2022/11 yhteydessä.

Niiltä osin kuin EKP suosittaa vakavaraisuusdirektiiviin ehdotettuja muutoksia muutettavaksi, tarkat muutosehdotukset perusteluineen on esitetty teknisessä työasiakirjassa, johon on liitetty selvitys. Tekninen työasiakirja on luettavissa englanninkielisenä EUR-Lex-verkkosivustolla.

Tehty Frankfurt am Mainissa 27 päivänä huhtikuuta 2022.

EKP:n puheenjohtaja
Christine LAGARDE
